

De gouden troon van Elvis

De gouden troon van Elvis

Frits Verhulst

Schrijver: Frits Verhulst
Coverontwerp: FV
ISBN: 9789402145625
© Frits Verhulst 2016

Sommige van deze artikelen verschenen eerder in aangepaste
vorm als blogs en in de magazines van
It's Elvis Time
en
Elvis For Everyone

Voorwoord

Ik ben van 1959. De geboorte van *het fenomeen*, laat staan de man, heb ik dus niet meegemaakt. Hoewel een nakomertje (11 jaar schelend met de jongste van mijn broer en twee zusters) en mijn ouders achter in de veertig toen ik ten tonele verscheen, was vanaf jongs af aan muziek belangrijk in mijn leven. Niet in het minst door het feit dat juist mijn ouders hier belang aan hechtten in hun eigen beleving. Zonder dat zij muzikaal ook maar enige ambitie hadden werd lichte muziek mij met de paplepel ingegeven: Mijn vader was erg gecharmeerd van Franse musette muziek (accordeon) en samen hadden ze een voorliefde voor Amerikaanse artiesten uit begin jaren '50. Doris Day, Frankie Lane, The Andrew Sisters en Guy Mitchell.

Verder deed zich vanaf halverwege de 60-er jaren in Nederland het fenomeen piraten stations voor. Radio Veronica zond vanaf een schip even buiten de territoriale wateren puur en alleen popmuziek uit, spoedig gevolgd door Radio Noordzee. Popmuziek was op de officiële Nederlandse radio nauwelijks te beluisteren geweest en radio Luxemburg was sinds de jaren vijftig de enige bron wat dat betreft. Veronica zond uit via een horizontale programmering. Dit houdt in dat iedere dag op het zelfde tijdstip het zelfde programma met de bijbehorende presentator wordt uitgezonden. Populair onder huisvrouwen was Koffietijd met Tineke de Nooy. Zij draaide over het algemeen niet de meest progressieve muziek en dit programma zal zeker een motivatie voor mijn moeder geweest zijn om de hele dag de radio op frequentie 192 (later 538) te hebben aan staan terwijl zij toch al rond de 50 was. Hierbij moet men bedenken dat in die jaren iemand van 50 als *ouder* en over het

algemeen conservatief werd beschouwd, in ieder geval waar het muziekeuze betrof. Maar in deze, voor een kind vormende, jaren werd mijn brein na schooltijd en in het weekend consequent doordrenkt met actuele popmuziek.

Elvis Presley deed eind jaren zestig zijn intrede in mijn leven nadat ik van een oom, mijn naamgever overigens, een stokoude inbouw-platenspeler kreeg en een lampenversterker. Mijn broer, die toen een opleiding aan de LTS volgde, was technisch erg onderlegd en had bijvoorbeeld al eigenhandig een elektrische gitaar gebouwd. Hij timmerde een houten kastje met deurtje en schilderde dit in een blauwachtige teint lichtgrijs. De platenspeler werd in een uitgezaagde ruimte bovenin geplaatst en de versterker in het kastje. Na vervangen van wat lampen bleek deze prima te functioneren. Vervolgens schroefde hij een oude luidspreker, die hij vast ergens nog had slingeren, in een getimmerd kastje - formaat schoenendoos - en beklede deze met een stuk gordijn stof. De speaker hing hij boven in een hoek van mijn zolderkamertje en sloot alles aan op de versterker. Zelf liefhebber van soulmuziek, had hij een aardige stapel LP s met artiesten als Wilson Pickett, Otis Redding, Percy Sledge en Aretha Franklin. Na een testronkje met een van zijn platen bleek mijn platenspeler onherstelbare schade aan te richten aan zijn gekoesterde geluidsdrager: het gewicht van de kop in combinatie met een nieuwe naald zorgde weliswaar eenmalig voor perfecte weergave maar bij een volgende speelbeurt was een constante kraak te horen. Mijn broer en ouders verboden me gespaard zakgeld uit te geven aan nieuwe platen, omdat deze beschadigd zouden raken. Verwoed begon ik geld opzij te leggen voor een nieuwe installatie en ondertussen overhandigde mijn broer mij een paar oude 45 toeren singles om zolang te kunnen draaien. Hij zelf was ze zat. Ik herinner mij Don Partridge met Rosie, Cliff Richard, Don't Talk To Him en een single, zonder hoesje, zwaar bekrast en met een verschrikkelijk vervorming waardoor de naald op de plaat danste. Op de B-kant een

gedragen ballad, My Wish Came True, maar op de andere zijde het wildste dat ik ooit gehoord had! Uiteraard mede door de krassen en de lichte jank vanwege de bobbel...

A Big Hunk O' Love was in 1958 opgenomen toen Elvis Presley net in militaire dienst zat, zijn moeder nog leefde en hij wist, binnenkort gelegerd te zullen worden in Duitsland. Tijdens een weekend verlof nam hij in de RCA studio's een aantal nummers op welke voorraad het hiaat van 2 jaar in zijn carrière enigszins moesten dichten via een slimme release politiek. De studiomuzikanten waren over het algemeen nieuw voor hem, bij elkaar geraapt voor een overhaaste sessie. Jonge honden die op de up tempo nummers zouden zorgen voor een heftig grote stad geluid. A Big Hunk... werd voortgedreven door een dampende ritme sectie met een pompande piano als extra stimulans. De gitaarsolo was geweldig wild en leek (mede door de kwaliteit van het plaatje en mijn luidspreker...) erg overstuurd. Bovenal was er die fantastische rauwe stem. Het leek niet dezelfde zanger die op de flipside als een tenor klonk. Tijdens de soli hoorde je hem rauwe kreten slaken en de "Hey, Baby!"'s eindigde zonder uitzondering in een hoge gil.

In de afgelopen jaren was Elvis zeker geen hot item en zelden op Veronica te horen. Later begreep ik dat hij vast was gelopen in film verplichtingen en de enkele hit die hij nog had liet bij mij op zeer jeugdige leeftijd kennelijk geen blijvende indruk achter. Ik wist dat mijn oudste zuster tot een paar jaar terug Elvis fan was maar zij was dan ook 12, 13 jaar toen hij als donderslag bij heldere hemel aan het firmament verscheen en haar via radio Luxemburg en foto's in bladen als Tuney Tunes betoverde. Een van de artikelen eind jaren '50 luidde: 'Skip Voogd En Het Mensonterende Geschreeuw Van Elvis'. Uiteraard koren op de molen van puberende jongens en meisjes. Na Elvis' dood zou dezelfde mijnheer Voogd overigens wat hoesteksten schrijven voor verzamel LP's waarin hij Elvis de hemel in prees...

Mijn ouders en mijn oudste zuster en toenmalige zwager hadden wekelijks op zaterdagavond een klaverjasavond met z'n vieren. Beurtelings thuis in Haarlem of op de flat van mijn zuster, Admiralengracht te Amsterdam. In dat laatste geval ging ik altijd mee. Ik was 11 jaar oud en mijn andere broer en zuster hadden eigen levens. Dus bevond ik mij spelend op de grond, tekenend of hangend op de bank voor de TV terwijl aan de eettafel uren gespeeld werd om een pot van dubbeltjes. Het was in deze omstandigheden dat ik in 1970 op een zwart/wit TV een donker scherm op zag lichten en een dreigend gezicht mij hoorde toevoegen: 'If you're looking for trouble, you've come to the right place.' Een uur lang aanschouwde ik een gemotiveerde entertainer die, voor een groot gedeelte van de special in leer gekleed, woest rockend over het toneel stapte.

"Dit is Elvis, hé? Die vond jij toch goed?"

"Mwoah," antwoordde mijn zuster: "Nu heeft hij allemaal leer aan. Vind er niets aan."

Het was de eerste keer dat ik Elvis in levenden lijve zag, de comeback special uit 1968, en ik was in verwarring. Ik was verslingerd geraakt aan A Big Hunk O' Love maar als 10-jarige had ik zijn nieuwe hits In The Ghetto en Suspicious Minds niet te pruimen gevonden. Goede smaak komt met de jaren... Nu zag- en hoorde ik alwéér een andere kant van 's mans oeuvre. Ik werd hoe langer hoe meer gebiologeerd door Presley. Niet alleen vanwege de nummers die ik wél goed vond, maar ook vanwege de enorme diversiteit van zijn repertoire en de vele gezichten.

Kort daarna had ik een nieuwe eenvoudige platenspeler van een duister Oost-Europees merk, met ingebouwde stereo versterker en houten boxjes, bij elkaar kunnen sparen en stond ik met 8 Hollandse guldens in mijn hand bij Verstraten in de Amsterdamstraat te Haarlem om de eerste langspeelplaat van mijn jonge leven te kopen. Ik schrok van de prijzen en tot mijn verbazing waren de enige twee die ik mij kon veroorloven Let's

Be Friends voor 7 gulden 95 en Almost In Love, 1 gulden goedkoper. Beiden, jawel daar was hij weer, van Elvis Presley. Gierig besloot ik de laatste te kopen. Hoewel goedkope producten op het RCA budget label Camden (later ook wel RCA International), waren deze platen goede overzichten van minder bekende songs, betere nummers uit recentere films en vrij nieuwe studio opnames. Hoe dan ook, binnen no time lag die 2^e Camden LP ook op mijn draaitafel, verkocht ik vervolgens mijn stripboeken om daarmee de nieuwe hobby te kunnen financieren en werd ik in 1974 lid van *It's Elvis Time*, een Nederlandse fanclub. Voor het leven zou later blijken. In de jaren '90 heb ik ook een aantal artikelen voor ze geschreven. Twintig jaar later schrijf ik voor het periodiek *Elvis For Everyone*.

Rond 2012 hoorde ik een zogenaamde kenner op TV vertellen dat hij volwassen was geworden in de jaren '70 en dat Elvis Presley de laatste jaren van zijn leven zeker in Nederland niet meer bekend was, anders dan die "vetzak in een glitterpak". Hits waren er niet meer en zijn dood in 1977 was nodig om van hem weer een relevante artiest te maken. Waarschijnlijk heeft zich in het geheugen van deze mijnheer gaandeweg een beeld gevormd, conform de algemeen heersende opvatting die decennia later opgeld deed.

Ik was er zelf bij en kan nuchter de nodige wapenfeiten opnoemen die genoemde stelling ontzenuwen. In 1971 had Presley een grote hit te pakken met I Just Can't Help Believin' uit de That's The Way It Is concertfilm en die clip werd wekelijks op TV getoond. Een superslanke gezonde Elvis in een smetteloos witte jumpsuit zonder overdadige tierelantijntjes. Het was een ballad met een uptempo tussenstuk tijdens welk hij soepel over het podium danste. Een jaar later was er Burning Love, een energieke rocker die hem wederom een klapper opleverde. 1973 en 1974 leverde grote successen vanwege de Aloha From Hawaii Via Satellite TV show die een millionseller

opleverde met de dubbel-LP, de singles *Seperate Ways / Always On My mind* en *My Boy*. Dat laatste jaar werd - in Nederland gekenschetst - door het enorme succes van *Jailhouse Rock*, een re-release van de 1957 hit, ter ere van 20 jaar Elvis. Niet alleen werden er een groot aantal exemplaren verkocht maar het nummer stond wekenlang op nummer 1 in de hitlijst van het TV programma *Toppop*. Die lijst was niet gebaseerd op verkoopcijfers maar samengesteld uit briefkaarten waarop kijkers hun favoriete nummers konden aandragen. Postzakken vol zorgden voor een wekelijkse herhaling van die beroemde scene uit de gelijknamige film. Tegen het einde van zijn leven had hij weer een grote hit gehad met het zonnige *Moody Blue* en was, wat zou blijken te zijn, zijn afscheidssingle *Way Down*. Een uptempo rock shuffle met synthesizers en een herkenbare gimmick doormiddel van JD Summer's ultra lage uithaal aan het einde van het refrein. Een waardige laatste hit bij leven, hoewel een jaar eerder al opgenomen.

Tot de vermaledijde 16^e augustus 1977 stond hij bijna wekelijks in muziek- en roddelbladen. Uiteraard begon vanaf 1975 zijn toenemende gewicht een bron van vermaak te worden voor laatstgenoemde categorie. Zeker toen rond die tijd zijn jumpsuits inderdaad echt glitterpakken werden. Maar laten we de aanleiding niet vergeten! Inderdaad, Elvis zal tot in lengte van dagen worden gezien als de man in glitterpakken. Maar alleen omdat hij stierf op het moment dat het onder artiesten mode was. *The Osmonds*, *The Partridge Family*, *Mick Jagger*, *David Bowie*, *Marc Bolan*, *MUD*, *The Jacksons*: zij allen stapte uiteindelijk de jaren '80 - en een veranderd kledingpatroon op het podium - in, terwijl *The King* op het netvlies is blijven staan, gekleed in de laatste mode. Zeker, Elvis was trendsetter toen hij begin 1970 merkte dat zijn act te energiek was om zich comfortabel te voelen in een normaal kostuum. Geïnspireerd op karatepakken gaf hij *Bill Belew* in *Memphis* opdracht een podiumkostuum uit een stuk te ontwerpen. De eerste twee jaar waren de pakken vrij sober met wat slierten, enkele versieringen